

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. liepos 27 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės, Artūro Driuko ir Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), susipažinusi su 2023 m. liepos 21 d. paduotu atsakovės Lietuvos valstybės, atstovaujamos Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros, kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 16 d. sprendimo ir 2023 m. birželio 21 d. nutarties peržiūrėjimo

n u s t a t ė :

Ieškovė kreipėsi į teismą, prašydama priteisti iš atsakovės Lietuvos valstybės 4 920 Eur turtinei žalai atlyginti ir 5 000 Eur neturtinei žalai atlyginti. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2023 m. vasario 3 d. sprendimu ieškinių atmetė. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. gegužės 16 d. sprendimu panaikino Vilniaus miesto apylinkės teismo 2023 m. vasario 3 d. sprendimą ir priėmė naują sprendimą – ieškinių patenkino iš dalies, priteisdamas ieškovei iš atsakovės 4 920 Eur išlaidas už ieškovės gynybą baudžiamajame procese.

Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. gegužės 16 d. sprendimą ir palikti galioti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2023 m. vasario 3 d. sprendimą. Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui. Taigi, kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, taip pat nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą, ir argumentuotai pagrįsti, kad šis teisės pažeidimas turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovė kasaciniame skunde nurodė šiuos argumentus:

1. Apeliacinės instancijos teismas, konstatavęs, kad šioje byloje buvo pagrindas priteisti ieškovei turtinę žalą, t. y. jos turėtas išlaidas už advokato teisinę pagalbą baudžiamajame byloje, nesiejant šių išlaidų priteisimo nei su valstybės institucijų pareigūnų neteisėtų veiksmų nustatymu, nei su Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – ir BPK) 106 straipsnio 3 dalies normų galiojimu laike, pažeidė Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintą principą, jog teisės aktas neturi atgalinio veikimo galios (*lex retro non agit*). Apeliacinės instancijos teismas nenustatė atsakovės neteisėtų veiksmų, tačiau atsizvelgęs į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 m. kovo 19 d. nutarimą Nr. KT45-A-N3/2021, kuriojo pripažinta, kad BPK 106 straipsnis tiek, kiek pagal jį asmeniui, dėl kurio priimtas išteisinamasis nuosprendis, nėra atlyginamos būtinai ir pagrįstos išlaidos advokatui, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai, 31 straipsnio 6 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, bei į šiuo metu galiojantį BPK 106 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą teisinį reguliavimą, priteisė ieškovei turėtas išlaidas už advokato teisinę pagalbą. Atsakovės nuomone, apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai taikė šiuo metu galiojančią BPK 106 straipsnio 3 dalį.

2. Apeliacinės instancijos teismas skundžiamame sprendime netinkamai aiškino ir taikė procesinės teisės normas, reglamentuojančias advokato darbo apmokėjimą (BPK 106 str. 3 dalis), taip pat materialiosios teisės normas, reglamentuojančias valstybės civilinės atsakomybės sąlygas žalai atsirasti (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.246 straipsnio 3 dalis, 6.272 straipsnio 1 dalis), nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos civilinėse bylose dėl turtinės žalos, grindžiamos neteisėtais teisės saugos institucijų pareigūnų veiksmais baudžiamojo proceso metu, atlyginimo išteisintam asmeniui.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, vertina, kad kasaciniame skunde nekeliami teisės klausimai, atitinkančių CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Tačiau kasacinio skundo argumentai nepagrindžia, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas teisės normas, kad toks šių normų aiškinimas turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui ir galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktas). Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio ir 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

nutaria:

Atsisakyti priimti kasacinį skundą ir gražinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Alė Bukavinienė

Artūras Driukas

Virgilijus Grabinskas